11

gladio tremebundum in re subita et ferri acie micantis et impetuosi adolescentis
viribus ferociaque perterritum iurare compulit se ab accusatione destiturum. Ita durum
patrem pius filius liberavit. Idem mox cum gallorum exercitus super ripam amnis
castra posuisset. Romanique obviam exissent et Gallus magnitudine insolita ponte
occupato provocaret ad prelium singulare siquis esset romanorum fortis vir. Hesitan-
tibus aliis dictatorem suum adiit. Et numquam o dictator tuo iniussu extra ordinem pugnarem
ausim, non si in victoria certa sit. Sed si tu permiseris ostendam illi belue me illa
stirpe natum esse qui gallos tarpeia de rupe deiecerit. Animo vero igitur dictatoris felix
bene iuvantibus diis egregie adolescens et in patrem et in patriam nota pietate memorabilis.
hac obtenta licentia hostem exultantem more gentis et armis aureis gloriantem
fortis ipse magis quam ornatus miles et utilibus magis quam fulgentibus armis instructus
repentino vulnere confixum stravit. cuius exanimi nil tulit ludibrii. Sed torquem unum
aureum duntaxat illi exceptum, collo suo ut erat cruentus aptavit. Hic militari
suorum gaudio ac favore ortum torquati nomen. Coronam post hec auream dictator
illi dono dedit in signum virtutis. Tantum denique momenti in hoc duello fuit
ut nocte proxima clam gallorum exercitus abscederet. Vir hic magnus ipsius ut ait
Cicero, et in perindulgentem in patrem, idem acerbe severus in filium fuit. quem quia contra
consulum edictum provocatus cum hoste pugnasset quamvis victorem iussit interfici
bello latino quod eius tertio consulatu ad vesevim gestum est, quo fusi cesique adeo lati-
ni fuere, ut ingentis exercitus vix pars quarta superfuit. Atque in ea consulibus ut-
fuit, ut constet quicumque in parte dux fuisset eo inclinaturam victoriam. Hiis pactis
cum post dies paucos latini stultis consiliis instigati in aciem redissent. Idem consul
Manlius ad Trifanum illis obvius, tanta eos strage delevit, ut latini omnes et
Campani exemplum secuti sese dederent. Ipse in gemina clarus victoria domum rediit
apprime periculis clarus iuventuti autem et nunc et semper invisus. Sic ut redeunti iuv-
enum nullus occurreret. Et sive hec sive alia est causa, victorias viri lego. Triu-
mphum quod meminerim apud livium non lego, est tamen apud alios profecto clarissimum.
Quarto demum consul cum ad Etruscum sibi et Gallicum bellum esset et forte cum
aliis castri exercicio exerceretur, cursu precipiti prolapsus, post triduum expiravit. Ita
sepe inopinus virorum illustrium casus fuit :-

Marcus Valerius corvus, adolescens bello gallico quod in agro pontino
gestum est duce lucio furio Camillo, magni camilli filio. Gallo
quodam insueta mole corporis et armorum specie metuendo, romanorum aliquem pro-
vocante, cum permissu sui ducis singulare certamen iniisset in medio duorum exercitu-
um subito ei corvus in galea stetit. Ita ut quotiens valerius gladio atque um-
bone totiens corvus in faciem hostis impetum rostro et unguibus faceret, donec ex
undique tremefactum Romanus gallum humi sterneret mactaretque. Hic exortum
corvi nomen. Mox eidem tres et viginti annos nacto consulatus primus ante tempus
virtute viri et populi gratia dispensante obtigit. De hic anno uno nec amplius
interiectum consul iterum volscos ad Satricum prelio vicit oppidum evertit predam omnem
inter milites partitus. Inde quatuor millibus deditorum ante currum actis triumphavit.

l' nil intulit

q ē torquati

Eusebium monet dicat valer. m. l. j. p. primus

L. furius camillus magni camilli filius.

Corvus pro romano milite

l' totiens

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK HEIDELBERG
BIBLIOTECA APOSTOLICA VATICANA
© Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/bav_pal_lat_933/0033
MANFRED LAUTENSCHLÄGER STIFTUNG